

РЕШЕНИЕ

№ 704

гр. Варна, 31.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Невин Р. Шакирова

Членове: Юлия Р. Бажлекова
мл.с. Александър В. Цветков

при участието на секретаря Елка Н. Иванова
като разгледа докладваното от Невин Р. Шакирова Въззивно гражданско дело № 20223100500889 по описа за 2022 година

Производството е по реда на глава XX от ГПК.

Образувано е по повод въззивна жалба на М. ИВ. Ж. срещу Решение № 260080 от 10.02.2022г. по гр.д. № 458/2020г. по описа на ВРС, XX-ти състав, **В ЧАСТТА МУ**, с която на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ вр. чл. 86 от ЗЗД са отхвърлени предявените от въззивника срещу Прокуратурата на Република България искиове за осъждане на ответника да заплати на ищеца следните суми представляващи обезщетение за претърпени в резултат от повдигнато незаконно обвинение по ДП № 137/2012г. по описа на ОСО при ВОП, в извършване на престъпление от общ характер, приключило с оправдателна присъда, **имуществени вреди** както следва: сумата от **834.86 лева**, представляваща разликата между дължимото и заплатено от работодателя допълнително възнаграждение от 22 % за трудов стаж и професионален опит за периода 01.05.2015г. – 31.12.2016г. и сумата от **216.78 лева**, представляващи внесени за сметка на ищеца здравноосигурителни вноски за периода 25.03.2015г. - 25.08.2016г., **ведно със законната лихва** върху главниците от 11.06.2016г. до окончателното им плащане.

Въззивната жалба е основана на оплаквания за неправилност на решението. Изложени са доводи, че съдът неправилно формирал извод за липса на причинна връзка между действията на министъра на правосъдието и тези на Прокуратурата за повдигане на обвинение, доколкото причинната връзка, като елемент от фактическия състав на иска следва да е налице между незаконното обвинение и настъпването на вредата. В този смисъл законната гаранционна отговорност на ответната прокуратура е обусловена от установяване на две предпоставки: повдигане на обвинение за извършено престъпление и приключване на

наказателното производство с оправдаване на лицето, като не зависи от други неуредени в закона предпоставки. Действията на министъра на правосъдието по отстраняване на въззивника не дерогират отговорността на ответника за обезщетяване на вреди от незаконното обвинение. Отстраняването от длъжност действително зависи от преценката на министъра, но претърпените имуществени вреди в резултат на отстраняването са пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение, поради което отговорността за заплащане на обезщетение е именно на ПРБ. В мотивите на заповедта за отстраняване, същата е обоснована единствено с факта на образуваното ДП и повдигнатото обвинение срещу въззивника, като друго основание не е преценявано. Т.е. ако не бе повдигнато незаконното обвинение, то не би се стигнато до отстраняване на ДСИ от длъжност, съответно до лишаването му от право на труд и доходи, съответно и до пропускане на реализирането на такива, което определя и пряката причинна връзка между действията на ответника и понесените вреди. Установено е по делото, че за времето на отстраняването му въззивникът не е получил допълнително възнаграждение, както и е бил лишен от внасяне на здравно осигурителните вноски, които би получил, съответно биха били внесени, ако не беше отстранен поради незаконното обвинение. Следователно следва да се приеме, че упражнената процесуална принуда е лишила ищеца от право да престира труд. Неправилен е и формираният от ВРС извод, че претенциите следва да се реализират на друго правно основание. Предявеният срещу МП иск за заплащане на първата претенция е отхвърлен с влязло в сила решение по гр.д. № 411/2020г. на ВРС, поради което друг ред за защита на правото му на обезщетение не е налице. Ето защо отправил искане за отмяна на решението.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК отговор на жалбата не е депозиран от Прокуратурата на РБ.

В хода на проведеното по делото съдебно заседание, въззивникът поддържа позицията си по спора, а Прокуратурата на РБ чрез представител оспорва жалбата с аргумент, че имуществените вреди са в пряка връзка с отстраняването на въззивника от длъжност, поради което отговорността за тях следва да се понесе от министъра на правосъдието. Моли в тази връзка решението да се потвърди като правилно.

При проверка валидността и допустимостта на решението в обжалваната част, съобразно нормата на чл. 269, пр. I от ГПК, съдът не открива пороци, водещи до неговата нищожност или недопустимост.

Производството пред ВРС е образувано по повод предявени от М. ИВ. Ж. срещу Прокуратурата на Република България осъдителни иски за обезщетение за претърпени имуществени вреди от обвинение в извършване на престъпление от общ характер, приключило с оправдателна присъда, **с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ вр. чл. 86 от ЗЗД** за осъждане на ответника да заплати сумата от **834.86 лева**, представляваща разликата между дължимото и заплатено от работодателя допълнително възнаграждение от 22 % за трудов стаж и професионален опит за периода 01.05.2015г. – 31.12.2016г. и сумата от **216.78 лева**, представляващи внесени за сметка на ищеца здравноосигурителни вноски за периода 25.03.2015г. - 25.08.2016г., **ведно със законната лихва** върху главниците от

11.06.2016г. до окончателното им плащане.

Фактическите твърдения, на които са основани исквете са в следния смисъл: ищецът е държавен съдебен изпълнител при ВРС от 2006г. С Постановление от 12.08.2014г. бил привлечен като обвиняем по ДП № 137/2012г. по описа на ОСО при ВОП, наблюдавано пр.д. № 12122/2012г. по описа на ВРП, за извършено престъпление по чл. 131, ал. 2, пр. 6, т. 4 вр. чл. 1, т. 2 вр. чл. 130, ал. 2 от НК. Всички действия по разследването са били извършвани под прякото ръководство и контрол на прокуратурата. С обвинителен акт от 11.12.2014г. прокурор при ВРП предал ищеца на съд за същото престъпление. С писмо от 15.12.2015г. министърът на правосъдието бил уведомен за внесения обвинителен акт. Въз основа на това със Заповед от 26.01.2015г. на министъра на правосъдието на основание чл. 272, ал. 1 от ЗСВ, считано от 02.02.2015г. ищецът бил отстранен от длъжност до приключване на наказателното производство срещу него. Вследствие последното, ищецът бил лишен от трудови доходи като ДСИ, както и да упражнява каквато и да е професия за времето, през което е отстранен. По внесеното срещу него обвинение е образувано НОХД № 761/2015г. по описа на Районен съд – Русе. С Присъда № 79/10.06.2016г. по ВНОХД № 111/2016г. на Окръжен съд – Русе, ищецът бил признат за невиновен по възведеното обвинение и е бил оправдан. Със Заповед № СД-01-271/13.07.2016г. на министъра на правосъдието на основание чл. 272, ал. 1 от ЗСВ, считано от 18.07.2016г. ищецът е възстановен на заеманата длъжност ДСИ при ВРС. В причинна връзка с незаконните действия на ответната прокуратура по повдигане и водене на наказателно производство срещу него, ищецът понесъл имуществени вреди под формата на пропусната полза под формата на разликата между размера на изплатеното му след възстановяването му на заеманата длъжност БТВ за периода на отстраняването, при което допълнителното възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит за целия период е изчислен на база 22% върху основното му възнаграждение и размера на БТВ за същия период, което би получил ако не беше отстранен и при съобразяване на заповедта на министъра на правосъдието допълнителното възнаграждение в размер на 2% да се изплаща за всяка година трудов стаж. Ако не е бил отстранен от работа, той би имал правото да получи ДТВ върху основното му възнаграждение в размер на 24% за периода м. май 2015г. – м. април 2016г.; 26% за периода м. май 2016г. – м. декември 2016г. Общият размер на разликата между изплатеното му ДТВ за трудов стаж и професионален опит на основание чл. 272, ал. 2 от ЗСВ за периода 02.02.2015г. – 17.07.2016г. и ДТВ, което би получил като държавен съдебен изпълнител за периода 01.05.2015г. – 31.12.2016г. е в размер на 988.68 лв. Вследствие на незаконното обвинение в извършване на престъпление и произтичащото от него отстраняване от работа ищецът претърпял и имуществени вреди под формата на реална загуба, изразяваща се в платена от него през 2016г. сума в размер на 216.78 лв. за здравноосигурителни вноски за периода 25.03.2015г. – 25.08.2016г. Така описаните вреди подлежат на възмездяване от ответника съгласно чл. 4 от ЗОДОВ, поради което отправил искане за положително произнасяне по исквете.

В отговор на исквата молба, Прокуратурата на РБ оспорила исквете по основание и

по размер. Оспорването си е основала на твърдения за липса на пряка и непосредствена причинно следствена връзка между повдигнатото на ищеца обвинение и понесените от същия вреди, предмет на исковите за обезвреда. Посочила, че вредите са понесени в резултат от заповедта на министъра на правосъдието за временно отстраняване от длъжност, като тази заповед е издадена в условията на оперативна самостоятелност и дискреционната преценка на министъра. Ето защо оспорила материалноправната легитимация на прокуратурата на РБ по предявените искове. Същевременно съгласно чл. 8, ал. 3 от ЗОДОВ за времето на отстраняване на ДСИ от длъжност, обезщетение се изплаща по реда на чл. 272, ал. 2 от ЗСВ, поради което приложението на ЗОДОВ е изключено. Евентуално се е позовала на чл. 5, ал. 1 от ЗОДОВ с довод, че увреждането е причинено поради изключителна вина на ищеца, поради което обезщетение не му се следва, алтернативно – налице е виновно допринасяне на увреждането, поради което обезщетението следва да се намали. Отправила в тази връзка искане исковите да се отхвърлят с извод за неоснователност.

СЪДЪТ, след преценка на становищата на страните, събраните по делото доказателства, по вътрешно убеждение и въз основа на приложимия закон, приема за установено следното от фактическа страна:

Фактическата страна по спора е установена изчерпателно и коректно съобразно доказателствата по делото от ВРС, отговаря в цялост на фактическите твърдения в исковата молба и не е спорна по делото, като ВОС се придържа към така установеното и неоспорено от страните.

При установена безспорна фактическа обстановка, за да отхвърли предявените искове в решението си, ВРС приел, че по делото не е установена причинно следствена връзка между повдигнатото и поддържано обвинение от ответника и понесените от ищеца вреди, която е прекъсната от оперативната самостоятелност, при която министърът на правосъдието действа при вземане на решение за отстраняване на ДСИ от заеманата длъжност. Тази връзка не би била прекъсната, само в случай, че министърът действа в условията на обвързана компетентност. Приел също, че по делото не е установена пасивната материалноправна легитимация на ответника. Специалният ред на обезщетяване, уреден в чл. 272, ал. 2 от ЗСВ в случая изключва приложението на този по ЗОДОВ съгласно чл. 8, ал. 3 от ЗОДОВ.

СЪДЪТ, въз основа на така установеното от фактическа страна, прави следните правни изводи:

Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от прокуратурата, при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано. Разпоредбата на чл. 4 от ЗОДОВ предвижда, че на обезщетяване подлежат тези вреди, които са пряка и непосредствена последица от повдигнатото обвинение, т.е. само вредите, които са настъпили и се дължат на наличието на незаконно обвинение и не биха се проявили, ако такова обвинение липсваше.

Пряка причинно-следствена връзка от друга страна е налице, когато деянието,

незаконното обвинение в случая е решаващо, вътрешно необходимо /не случайно/ свързано с резултата; в цялата поредица от явления причината предшества следствието и го поражда, като вредата закономерно произтича от деянието.

Законовата уредба е доразвита с ТР № 3/04г. от 22.04.2005г. на ОСГК на ВКС и с цялостната практика на ВКС. Съгласно т. 11 от ТР № 3/2004г. обезщетението за имуществени вреди се определя с оглед особеностите на всеки конкретен случай и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи.

Установено е в конкретния случай, че ищецът заемал длъжността държавен съдебен изпълнител при ВРС. Наказателното преследване по отношение на него е започнало на 11.12.2014г., с привличането му като обвиняем за това, че на 27.09.2012г. в гр. Варна, СИС при ВРС, в качеството си на длъжностно лице, при и по повод изпълнение на работата си, причинил телесна повреда на държавен съдебен изпълнител при ВРС – Людмил Станев Станев. На основание чл. 272, ал. 1 от ЗСВ със Заповед № СД-03-17/26.01.2015г. на Министъра на правосъдието е отстранен от длъжност, считано от 02.02.2015г. до приключване на водено срещу него наказателно производство във връзка с внесен обвинителен акт за престъпление по чл. 131, ал. 2, пр. 6, т. 4 вр. ал. 1, т. 2 вр. чл. 130, ал. 2 от НК. С решение № 79/10.06.2016 г. по НОХД № 111/2016г. по описа на Окръжен съд – Русе е потвърдена присъда № 166/13.11.2015г., постановена по НОХД № 761/2015г. по описа на Районен съд – Русе, с която ищецът е признат за невинен по повдигнатото му обвинение. Със Заповед № СД-01-271/13.07.2016г. на Министъра на правосъдието ищецът е възстановен на длъжността „държавен съдебен изпълнител“ при ВРС, считано от 18.07.2016г., като на основание чл. 272, ал. 2 от ЗСВ му е изплатено трудово възнаграждение за периода на отстраняването му.

Т.е., отстраняването от длъжност на М.Ж. е продиктувано именно от факта, че ДСИ е привлечен като обвиняем за престъпление от общ характер, видно от съдържанието на заповедта на министъра за отстраняване от длъжност до приключване на наказателното производство срещу него, както и възстановяването му на длъжност ДСИ при ВРС е плод на признаването му за невиновен с влязлото в сила решение на Окръжен съд – Русе. Следователно, именно наличието на незаконно обвинение е причината въззивникът да остане лишен от възможността да получава допълнително трудово възнаграждение за трудов стаж и професионален опит за периода на отстраняването му, както и да плати за своя сметка здравноосигурителни вноски, дължими, но неплатени от работодателя за същия период. Ако незаконното обвинение липсваше, въззивникът не би бил отстранен от длъжност, нито би бил лишен в рамките на исковия период от възможността да получава дължимото му допълнително възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит, с постоянен характер, платимо с полагащото се за съответния период основно възнаграждение, и зависимо единствено от отработеното време в пълен обем, както и от плащане на здравноосигурителни вноски по партидата му. Без значение в тази връзка е обстоятелството, че заповедта на министъра на правосъдието за отстраняване, както и за възстановяване са постановени в условията на оперативна самостоятелност, а не на

обвързана компетентност, като разрешението по т. 10 от ТР № 3 от 22.04.2005г. по т.д. № 3/2004г. на ОСГК на ВКС цитирано в решението на ВРС е неотносимо в случая. Безспорно законът дава възможност на министъра на правосъдието да отстрани от длъжност ДСИ, който е привлечен като обвиняем за престъпление от общ характер /чл. 271, ал. 1 от ЗСВ/, но тази възможност е упражнима или неупражнима в зависимост от повдигнатото обвинение. Когато обвинението е незаконно, какъвто е и разглежданият случай и ДСИ е възстановен на заеманата длъжност и обезщетен чрез заплащане на дължимото му през този период възнаграждение в пълен размер /все едно никога не е бил отстраняван от длъжност и реално е полагал труд/, претендираните вреди надхвърлящи вече обезщетенията по специалния ред подлежат на репарирание по общия – този по ЗОДОВ.

В случая пропуснатото възнаграждение, съизмеримо с разликата между дължимото и заплатено от работодателя допълнително възнаграждение от 22 % за трудов стаж и професионален опит за периода 01.05.2015г. – 31.12.2016г. и размера на внесените за сметка на ищеца здравноосигурителни вноски за периода 25.03.2015г. - 25.08.2016г. е закономерна правна последица от неоснователното обвинение и ответникът е материалноправно легитимиран да отговаря. Отстраняването от длъжност е пряко следствие на воденото наказателно производство, поради което е налице причинна връзка между поведението на ответника и претърпените вреди. Ако нямаше незаконно обвинение оперативната самостоятелност на министъра не би била упражнена въобще в насока отстраняване от длъжност, както и ищецът не би бил лишен от възможността да увеличи имуществото си, както и реално намаляване не би настъпило. Закономерен извод в тази насока се извежда от мотивите на заповедите за отстраняване и възстановяване, които са изцяло базирани на приетото в обвинителния акт и оправдателната присъда. Ако срещу ищеца не е било повдигнато незаконно обвинение, то не би се стигнало до отстраняване на това основание и следователно до реализиране на вреди от пропуснати ползи и реална загуба. В този смисъл именно е и цитираното от ВРС Решение № 53 от 5.05.2020г. по гр.д. № 2747/2019г. на ВКС, IV ГО.

Следователно предявените иски за имуществени вреди са доказани по основание.

Исковите са установени и по размер: съгласно неоспореното заключение на ССЧЕ разликата между допълнителното възнаграждение, изчислено при отчитане на твърдението, че увеличението на възнаграждението за трудов стаж и професионален опит следва да е било отразено през м. май на всяка от годините, и реално начисленото и заплатено такова за всеки един от месеците в периода 01.05.2015г.-31.12.2016г. е в размер на 834.89 лв., а дължимата от ищеца сума за здравноосигурителни вноски възлиза на 268.80 лв. без начислени лихви за периода 01.04.2015г. - 31.07.2016г.

От преводно нареждане от 16.11.2016г. се установява, че ищецът е внесъл сумата от 216.78 лв. по сметка на ТД на НАП – Варна с посочено основание за плащането: здравноосигурителни вноски за НЗОК.

Обсъждайки в съвкупност събраните по делото доказателства, ВОС приема, че отстраняването на въззивника действително е резултат от преценката на министъра на

правосъдието, но претърпените имуществени вреди в резултат на отстраняването са пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение, поради което следва да бъде ангажирана отговорността на прокуратурата за заплащане на тези пропуснати ползи и реални загуби, изразяващи се в неполучено допълнително възнаграждение за трудов стаж и плащане на осигурителни вноски до предявените им и доказани размери.

По тези съображения решението на ВРС като неправилно в обжалваните части следва да се отмени и вместо него да се постанови друго, с което предявените искове да се уважат.

Мотивиран от така изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК, Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 260080 от 10.02.2022г. по гр.д. № 458/2020г. по описа на ВРС, ХХ-ти състав, **В ЧАСТТА МУ**, с която **на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ вр. чл. 86 от ЗЗД** са отхвърлени предявените от М. ИВ. Ж. с ЕГН ***** срещу Прокуратурата на Република България искове за осъждане на ответника да заплати на ищеца следните суми представляващи обезщетение за претърпени в резултат от повдигнато незаконно обвинение по ДП № 137/2012г. по описа на ОСО при ВОП, в извършване на престъпление от общ характер, приключило с оправдателна присъда, **имуществени вреди** както следва: сумата от **834.86 лева**, представляваща разликата между дължимото и заплатено от работодателя допълнително възнаграждение от 22 % за трудов стаж и професионален опит за периода 01.05.2015г. – 31.12.2016г. и сумата от **216.78 лева**, представляващи внесени за сметка на ищеца здравноосигурителни вноски за периода 25.03.2015г. - 25.08.2016г., **ведно със законната лихва** върху главниците от 11.06.2016г. до окончателното им плащане И **ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВИ:**

ОСЪЖДА на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ вр. чл. 86 от ЗЗД Прокуратурата на Република България **ДА ЗАПЛАТИ** на М. ИВ. Ж. с ЕГН ***** следните суми представляващи обезщетение за претърпени в резултат от повдигнато незаконно обвинение по ДП № 137/2012г. по описа на ОСО при ВОП, в извършване на престъпление от общ характер, приключило с оправдателна присъда, **имуществени вреди** както следва: сумата от **834.86 лева**, представляваща разликата между дължимото и заплатено от работодателя допълнително възнаграждение от 22 % за трудов стаж и професионален опит за периода 01.05.2015г. – 31.12.2016г. и сумата от **216.78 лева**, представляваща внесени за сметка на ищеца здравноосигурителни вноски за периода 25.03.2015г. - 25.08.2016г., **ведно със законната лихва** върху главниците от 11.06.2016г. до окончателното им плащане.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване, на основание чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____